

Законодавчі ініціативи за період 1-15 квітня 2021 року, що впливають на діяльність виробників з ВДЕ

Верховна Рада України

Прийняті закони

15 квітня 2021 прийнято Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сертифікації оператора системи передачі». Проект Закону було зареєстровано за №3364-1-д.

Законом, зокрема:

- запроваджуються норми та правила, які забезпечать проведення сертифікації оператора системи передачі електричної енергії НЕК «Укренерго» відповідно до вимог європейського законодавства;
- удосконалюються процедури розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів з метою експорту-імпорту електроенергії між Україною та країнами ЄС;
- вводиться обов'язок для енергогенеруючих компаній, які знаходяться у комунальній власності, продавати електроенергію за двосторонніми договорами виключно через аукціони;
- подовжено на 2021 рік повноваження НКРЕПК обмежувати імпорт електроенергії з країн, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства (з Російської Федерації та Республіки Білорусь).

Також Законом введено визначення нового терміну «система накопичення енергії». В той же час Законом не визначені а ні правовий статус таких установок на ринку, а ні особливості їх встановлення та функціонування на ринку.

Зареєстровані проекти

15 квітня 2021 року за № 5382 зареєстровано проект Постанови про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вжиття невідкладних заходів з метою зниження ціни на електричну енергію для побутових споживачів, які постійно проживають у 30-кілометровій зоні атомних електростанцій

12 квітня 2021 року за № 5355 зареєстровано проект Постанови про заходи, спрямовані на соціальний захист населення, у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги: природний газ та електричну енергію

Зазначені проекти постанов передбачають звернення до КМУ з пропозицією встановити пільгові тарифи на електричну енергію, що відпускається населенню, яке: а) проживає в будинках, обладнаних опалювальними електроустановками, негазифікованих будинках, гуртожитках; б) для багатодітних, прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу; в) для мешканців населених пунктів, розташованих у 30-кілометровій зоні АЕС; г) встановлення окремого тарифу на електричну енергію, що відпускається населенню, за обсяг до 100 кВт·год на місяць.

Прийняття зазначеної постанови та її виконання Кабінетом Міністрів України зумовить необхідність коригування спеціальних обов'язків, покладених на ДП «НАЕК «Енергоатом» та ДП «Гарантований покупець» відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 483, та збільшить фінансове навантаження на зазначених суб'єктів. Це, у свою чергу може впливати на виконання ДП «Гарантований покупець» спеціальних обов'язків зі збільшення частки ВДЕ.

14 квітня 2021 року за № 5379 зареєстровано проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Законопроєктом, зокрема, пропонується:

- 1) надати право обласним державним адміністраціям приймати рішення про можливість використання земельних ділянок, розташованих у зоні гарантованого добровільного відселення, що належать до радіоактивно забруднених;
- 2) скасувати заборону на будівництво нових, розширення діючих підприємств, безпосередньо не пов'язаних із забезпеченням радіоекологічного, соціального захисту населення, а також умов його життя та праці у зоні гарантованого добровільного відселення.

Законопроєкт спрямований стимулювати розвиток територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи. Прийняття його дозволить спростити реалізацію проєктів на території зони відчуження, але лише в певній мірі. Залишається складною процедура виділення та передачі у користування земельних ділянок для цілей реалізації проєктів на зазначених територіях за окремим рішенням Кабінету Міністрів України.

01 квітня 2021 року за № 5322 зареєстровано проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках.

Законопроєкт спрямований на імплементацію в українське законодавство Регламенту (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку. З цією метою проєктом передбачено внесення змін в низку законів в енергетичній сфері, а також до законів «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки».

Проєктом закону, зокрема:

- визначається низка нових термінів, як «оптовий енергетичний ринок», «оптовий енергетичний продукт», «маніпулювання на оптовому енергетичному ринку», «інсайдерська інформація»;
- установлюється заборона здійснення маніпулювань на оптових енергетичних ринках або спроби маніпулювань;
- установлюються обмеження поведінки з інсайдерською інформацією;
- установлюється відповідальність учасників оптового енергетичного ринку та їх службових осіб за маніпулювання ринками, неправомірне використання інсайдерської інформації;

Підготовлено спеціально для Європейсько-українського енергетичного агентства

- уточнюються повноваження та порядок співпраці НКРЕКП з регулюючими органами інших держав з питань здійснення моніторингу діяльності на оптових енергетичних ринку з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринках тощо.

Кабінет Міністрів України

Прийняті рішення

Протягом 01-15 квітня 2021 року Кабінет Міністрів України не приймав рішень, що можуть впливати на діяльність виробників ВДЕ.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Прийняті рішення

01 квітня 2021 року НКРЕКП прийнято постанови № 567, № 566, № 565. Зазначеними постановами схвалено укладені Міністерством фінансів України та ПрАТ НЕК «Укренерго» договори про заходи щодо забезпечення виконання зобов'язань за Договорами від 31.12.2020 року № 13010-05/277, № 13010-05/275, № 13010-05/273 про погашення заборгованості приватного акціонерного товариства «Національна енергетична компанія «Укренерго» перед державою за виконання гарантійних зобов'язань. Голову НКРЕКП уповноважено підписати зазначені договори від Регулятора.

Тристоронніми договорами передбачається, що НКРЕКП є стороною схвалених угод як орган, який забезпечить покриття витрат на погашення зобов'язань НЕК «УКРЕНЕРГО», передбачених кредитними договорами з АТ «ОЩАДБАНК», АТ «Укресімбанк», АБ «Укргазбанк» щодо запозичення під державні гарантії коштів у загальному розмірі 10,25 млрд грн для спрямування на погашення боргових зобов'язань за виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

Проекти регуляторних актів, оприлюднені для обговорення

02 квітня 2021 року НКРЕКП оприлюднено для обговорення проект постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Порядку ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Порядок пропонується доповнити новою підставою для анулювання ліцензії – грубе порушення ліцензійних умов та/або законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг. У зв'язку з цим надається визначення «грубе порушення» та врегульовуються інші положення Порядку, що стосуються складення актів про грубе порушення ліцензіатом.

Слід окремо звернути увагу на запропоноване у проекті визначення «грубе порушення». Так грубим порушенням визначається «порушення ліцензіатом ліцензійних умов та/або законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, яке свідчить про нехтування їх вимогами з боку ліцензіата, а також про можливість настання негативних наслідків для держави, юридичних чи фізичних осіб».

Запропонована редакція дозволить застосовувати НКРЕКП анулювання ліцензії, як санкцію за правопорушення на ринку електричної енергії, не за фактами (настання негативних наслідків та оцінка розміру таких наслідків), а за оціночним судженням можливості (тобто ймовірності) настання негативних наслідків для держави, юридичних чи фізичних осіб.

Проект оприлюднений на вебсайті НКРЕКП:

http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/2021/pr_73/pr_73-2021.zip

Європейсько-українське енергетичне агентство подало зауваження та пропозиції до зазначеного акта.